

czyste

powietrze

dobry

klimat

ARKA
FUNDACJA EKOLOGICZNA

15. DZIEŃ CZYSTEGO POWIETRZA

HISTORIA • PROPOZYCJE DZIAŁAŃ • SCENARIUSZ LEKCJI

TO JUŻ 15 LAT PRACY DLA CZYSTEGO POWIETRZA W CAŁEJ POLSCE!

**Jako zespół edukatorów Arki, jesteśmy pomocą
w edukacji ekologicznej i pokazujemy,
jak w nieszablony sposób przekazywać
ważne informacje i inspirować do proekologicznych działań.**

Współpracujemy

Z URZĘDNIKAMI

mogą polegać na doświadczonym samowystarczalnym zespole posiadającym przygotowanie merytoryczne, atrakcyjne pomoce dydaktyczne oraz niezbędne zaplecze sprzętowe. Dodatkowo otrzymują wsparcie w wypełnianiu i rozliczaniu wniosków.

Z MŁODZIEŻĄ

angażuje się poprzez kreatywne, artystyczne działania. Inspirujemy i zarażamy swoją pasją do proekologicznych zachowań

Z NAUCZYCIELAMI

jesteśmy dla nich pomocą w edukacji ekologicznej i pokazujemy im jak w nieszablony sposób przekazywać ważne informacje

Z DZIEĆMI

dzięki nam uczą się i bawią jednocześnie

Nasze metody

- prelekcje dla większej ilości uczestników
- warsztaty dla klas w szkołach
- happeningi, przedstawienia
- pikniki, duże imprezy plenerowe
- wydawnictwa – sugestywne plakaty, ulotki i banery

**Serdecznie zapraszamy
do współpracy w roku 2019/2020!**

15 lat dla czystego powietrza

Tak to już 15 lat naszych działań związanych z problemami niskiej emisji. Te działania już od 2005 roku zostały ujęte przez nas w ogólnopolską akcję Dzień Czystego Powietrza, który każdego roku jest obchodzony 14 listopada. Ale problem niskiej emisji

jest na tyle istotny, iż ten jeden dzień rozrasta się w działania edukacyjne prowadzone praktycznie przez cały okres grzewczy.

Fundacja ekologiczna ARKA skupia się w tych działaniach na edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży, która tak jest zaplanowana iż poprzez różnorodne metody (pisanie listów do dorosłych, wystawy w urzędach i centrach handlowych czy też współpracę z mediami) trafiamy do dorosłych.

Te 15 lat akcji to ponad 1000 prelekcji i warsztatów, prezentacja wystawy tematycznej w ponad 50 centrach handlowych. Ukazało się ponad 500 artykułów i informacji w mediach o problemie palenia śmieci w domowych piecach grzewczych. Były ogólnopolskie konkursy i akcje edukacyjne, które pobudziły do działań lokalnych. Organizowały je placówki edukacyjne, samorządy i organizacje społeczne.

Wojciech Owczarz
prezes fundacji i pomysłodawca Dnia Czystego Powietrza

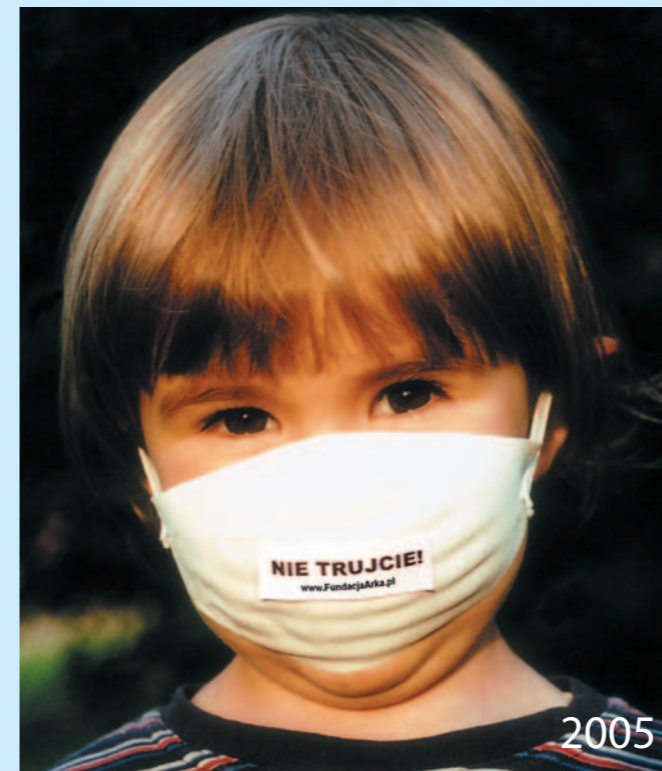

Dbajmy o siebie

Często zapominamy o tym, że edukacja ekologiczna to nie tylko, wiedza jak segregować odpady, oszczędzać zasoby naszej planety, czego nie spalać w piecu ale wiąże się ona z dbaniem o własny dobrostan. To nie jakieś rygorystyczne nakazy i zakazy dotyczące środowiska naturalnego ale zwyczajne dbanie o własne zdrowie i bezpieczeństwo.

Oddychanie zanieczyszczonym powietrzem po prostu nas zabija, stopniowo ale skutecznie. Jeśli sami nie pocujemy się w końcu częścią tego środowiska, które niszczymy, nie będzie dla nas ratunku. Zaczniemy postrzegać zatrucie powietrza, wody, ziemi jako zatrucie siebie, wtedy każdy nasz gest, działanie, zachowanie wykonany z dbałością o cały ekosystem, którego my sami jesteśmy nieodłączną częścią.

Alicja Fober
Prowadzi kampanię „Kochasz dzieci nie pal śmieci”

Organizator:
ARKA
FUNDACJA EKOLOGICZNA
ul. pow. 5/5
43-201 Białostok 1
tel. fax (032) 819 46 53
fundacja@fundacjaarka.pl
www.fundacjaarka.pl

Fundacja Ekologiczna ARKA rozpoczyna kampanię przeciwko spalaniu śmieci w domach. W ramach kampanii zorganizowane zostaną wystawy, prelekcje, akcje informacyjne. Wydane zostaną pakiet edukacyjny. Jednym z elementów kampanii jest zorganizowanie konkursu plastycznego pt.: „Nie pal śmieci – segreguj!”
Szkoły prosimy o zapoznanie się z regulaminem i zapraszamy do współpracy.

Przygotowanie i druk plakatu sfinansował Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Plakat z 2005 roku.

Plakat z 2009 roku.

SKĄD SIĘ BIERZE SMOG W POLSCE?

Źródła emisji pyłu PM10

ROLNICTWO

12%

INNE ŹRÓDŁA

7%

ENERGETYKA

7%

PRZEMYSŁ

20%

NISKA EMISJA

TRANSPORT DROGOWY

8%

GOSPODARSTWA DOMOWE

46%

Źródła emisji rekotwórczego benzeno[a]pirenu

ROLNICTWO

2%

ODPADY

3%

PRZEMYSŁ

10%

NISKA EMISJA

TRANSPORT DROGOWY

1%

GOSPODARSTWA DOMOWE

84%

Źródło: Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami, 2019. Dane z rok 2017

JAK SMOG WPŁYWA NA ZDROWIE MIESZKAŃCÓW?

Lekarze ze Śląskiego Centrum Chorób Serca dowiedli, że podczas smogu, w szpitalach wzrasta liczba pacjentów z zawałami serca i udarami mózgu. Specjaliści prowadząc badania pod uwagę wzięli wpływ dziennego stężenia dwutlenku siarki, tlenków azotu, czadu i pyłów zawieszonych.

Lekarze pierwszego kontaktu mają także więcej pracy, więcej wizyt jest rejestrowanych w poradniach POZ, kiedy stężenie tlenku i dwutlenku azotu, a także tlenku węgla i pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 jest wyższe. Zaobserwowano, że ta tendencja utrzymuje się też w czasie alarmu smogowego i nawet do 14 dni po nim.

Baner informacyjny

Dzień Czystego Powietrza w Cieszynie

UWAGA ALARM SMOGOWY!

Gdy normy zanieczyszczeń powietrza są przekroczone, urzędnicy mogą sięgnąć po instrument jakim jest „alarm smogowy”. Oznacza to dodatkowe kontrole pieców domowych, czy samochodów pod kątem przestrzegania przepisów dotyczących emisji pyłów i gazów.

Od rozpoczynającego się właśnie w Polsce sezonu grzewczego, alarm smogowy, będzie ogłaszany, gdy średniodobowa wartość pyłów zawieszonych PM10 przekroczy 150 mikrogramów na metr sześcienny, a nie jak do tej pory przy niewiarygodnie wysokim stężeniu 300 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Pozytywne zmiany w przepisach nastąpiły ale istotne jest to jak zareagują instytucje państwowe na informacje o zagrożeniu.

Zbliżyliśmy się do standardów europejskich zrównując poziom alarmowy z naszymi sąsiadami.

POZIOM ALARMOWANIA O SMOGU:

Polska	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (od 2012 do października 2019 mieliśmy, aż 300 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Słowacja	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Czechy	100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Węgry	100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Francja	80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Włochy	75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Belgia	70 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Finlandia	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

JAK ZACHOWAĆ SIĘ PODCZAS ALARMU SMOGOWEGO

- **Ogranicz przebywanie na wolnym powietrzu do niezbędnego minimum.**
- **Jeśli musisz wyjść, korzystaj z maseczki przeciwpyłowej.**
- **W domu korzystaj z oczyszczaczy powietrza oraz żywych roślin, które również poprawiają jakość powietrza.**
- **Nie wietrz mieszkania.**

Nie dokładaj zanieczyszczeń:

- **nie pal w kominku,**
- **korzystaj z transportu publicznego lub wspólnych przejazdów samochodem**

JAK ZGŁOSIĆ PALENIE ŚMIECI?

Kto „termicznie przekształca odpady poza spalarnią odpadów” podlega karze aresztu (do 30 dni) bądź grzwny (do 5 000 złotych).

Z Art.191.Przepis karny. Ustawa o odpadach z dn. 14 grudnia 2012 r.

Podejrzenie spalania odpadów zgłaszamy Strażnikom Miejskim, ponieważ od 1 listopada 2018 roku Straż Miejska ma uprawnienia by karać mandatem za nieprzestrzeganie postanowień uchwał antysmogowych.

A co gdy w miejscowości nie ma Straży Miejskiej?

Możemy zwrócić się do starosty, wójta lub burmistrza powiadamiając te organy o podejrzenie popełnienia wykroczenia polegającego na spalaniu odpadów. Pamiętajmy, że muszą oni wtedy podjąć czynności wyjaśniające. Oczywiście, możemy zawiadomić o podejrzeniu popełnienia wykroczenia policję, ale nie ma ona uprawnień takich jak wskazane wcześniej organy.

Wobec łamania przepisów Ustawy Prawo Ochrony Środowiska podstawą prawną jest USTAWA z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

UCHWAŁY ANTYSMOGOWE

Stan na 1 kwietnia 2019 r.

Województwo małopolskie
Województwo śląskie
Województwo dolnośląskie
Województwo mazowieckie
Województwo łódzkie
Województwo wielkopolskie
Województwo opolskie
Województwo podkarpackie
Województwo lubuskie

„Dzień Czystego Powietrza w Nowym Sączu”

WYBIERZ TRANSPORT PUBLICZNY

JAZDĘ NA ROWERZE

CZĘŚCIEJ KORZYSTAJ Z LEŚNYCH KĄPIELI – SHINRIN-YOKU

CO MOŻESZ ZROBIĆ:

1. Powiem rodzicom i bliskim, jak groźne dla naszego zdrowia i życia jest spalanie śmieci w domowym piecu. Poproszę, aby w naszym domu śmieci były segregowane, a nie spalane.
2. Podpowiem bliskim, że w każdej gminie jest specjalny punkt – PSZOK, gdzie można bezpiecznie i nieodpłatnie oddać odpady, których nie da się wyrzucić w domu (stare meble, odpady niebezpieczne, elektrośmieci...).
3. Zrezygnuję z „podwózki” i będę chodzić pieszo do szkoły lub porozmawiam z kolegami z sąsiedztwa, żebyśmy do szkoły jeździli wspólnie jednym samochodem.

SEGREGUJ ODPADY

4. Będę zachęcał rodziców i znajomych do wycieczek rowerowych w czasie wolnym.
5. Zainteresuję domowników tematem wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwie domowym.

6. Ograniczę ilość wytwarzanych śmieci zaznamię się z ideą „zero waste”, która zdobywa coraz więcej zwolenników

Naśladujemy długowiecznych Japończyków ponieważ dane naukowe wskazują, że bliski kontakt z naturą ma działanie ochronne dla podstawowych układów: nerwowego, hormonalnego, odpornościowego i krążenia, a także zmniejsza ryzyko rozwoju nowotworów.

To właśnie w Japonii, kraju zaawansowanych technologii pojawiło się pojęcie „kąpeli leśnych”, a w narodowym programie z zakresu ochrony zdrowia publicznego zaczęto promować spędzanie czasu na łonie natury jako formę profilaktyki zdrowotnej już 1982 roku.

NIE SPALAJ ODPADÓW ZIELONYCH, KOMPOSTUJ JE

NIE PAL ŚMIECI

BIERZ SPRAWY W SWOJE RĘCE EDUKUJ, INFORMUJ

Happening Powiat Słupski

Happening Powiat Słupski

ZAINSTALUJ APLIKACJĘ SMOGOWĄ

Mobilne aplikacje smogowe pokażą jakie mamy stężenie szkodliwych substancji w powietrzu danego dnia. Będą wskazówką, czy lepiej zostać w domu, czy bezpiecznie można wyjść na zewnątrz.

PRZY BEZWIETRZNEJ POGODZIE TAKI WIDOK OZNACZA POTĘŻNY SMOG

PRZYKŁADOWE APLIKACJE DO MONITOROWANIE CZYSTOŚCI POWIETRZA

Airly

Airly Pogoda

PEGI 3

Aplikacja jest zgodna ze wszystkimi Twoimi urządzeniami.

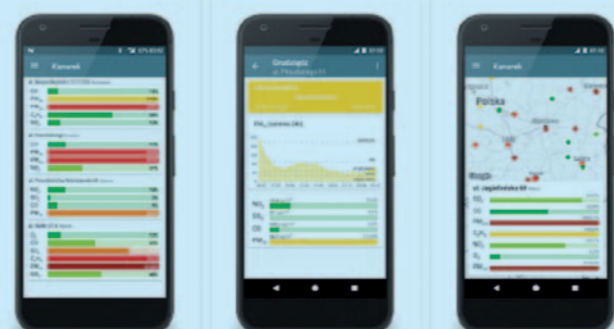
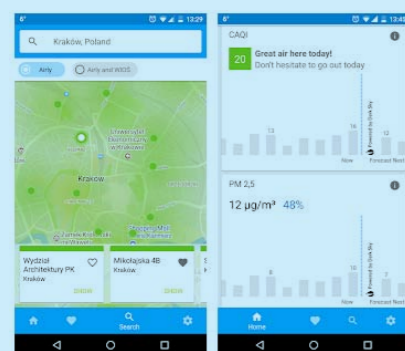

Kanarek - jakość powietrza

Tajchert Pogoda

PEGI 3

Aplikacja jest zgodna z Twoim urządzeniem.

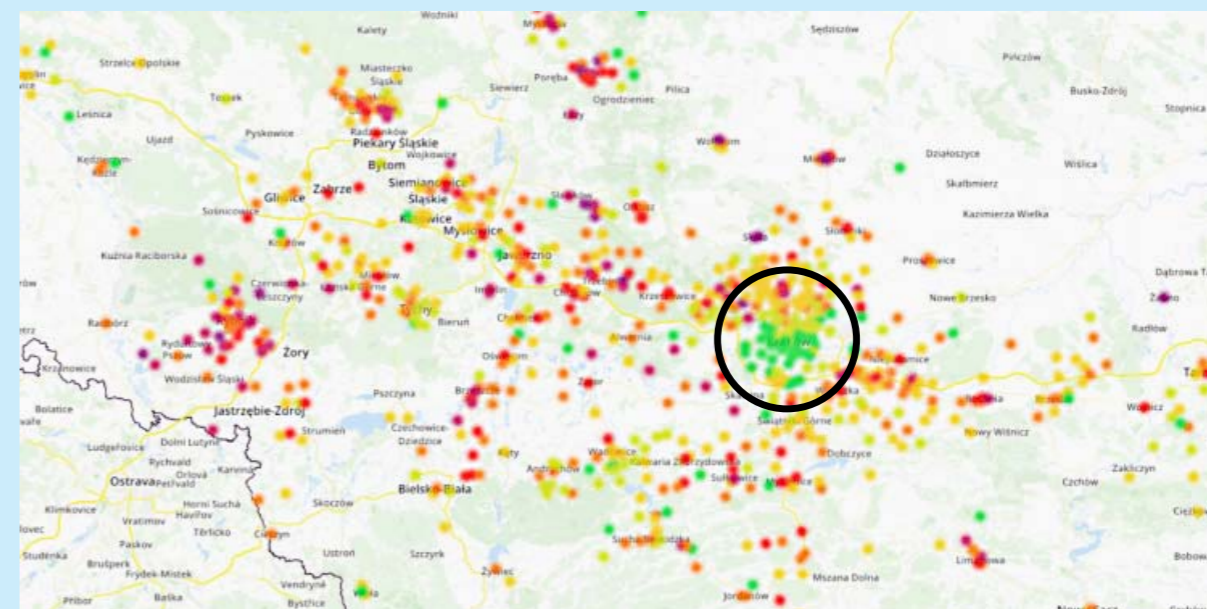
MIASTO KRAKÓW ZROBIŁO MIŁOWY KROK W WALCE O CZYSTE POWIETRZE

W Krakowie udało się ich zlikwidować ok. 30 tys. kopciuchów i wprowadzić od 1 września 2019 r. całkowity zakaz stosowania paliw stałych. Czy efekty są widoczne, dane ze stacji monitorowania jakości powietrza i czujników Airly są obiecujące.

Gdy nadeszły pierwsze chłodne dni i rozpoczął się sezon grzewczy, Kraków okazał się zieloną wyspą z niższymi stężeniami zanieczyszczeń. Niestety, po kilku godzinach smog z okolicznych miejscowości tzw. obwarzanka przemieścił się i objął miasto.

Powietrze nie zna granic dlatego czekamy na więcej miast i gmin, które podejmą bardziej zdecydowane działania.

Kolor punktów opisuje jakość powietrza

Fotografia z aplikacji Airly,

**W Polsce jest 5,5 mln domów jednorodzinnych 70% z nich jest w złym stanie energetycznym 4,5 mln ogrzewanych jest węglem lub drewnem, które emitują 388 000 ton pyłów.
Do wymiany mamy w Polsce 3 mln kopciuchów.**

Scenariusz zajęć poświęconych problemowi zanieczyszczenia powietrza

Poziom edukacyjny:

szkoła podstawowa klasy IV–VIII

Temat:

Jak rozprawić się ze smogiem?

Uczymy się o sposobach poprawy jakości powietrza.

Czas trwania: 45 minut

Cel główny lekcji:

Przedstawienie uczniom oraz uświadomienie im, jak szkodliwy jest smog i jak mogą wpływać na poprawę jakości powietrza poprzez propagowanie świadomych i długofalowych działań proekologicznych.

Cele szczegółowe:

Wiadomości

Uczeń:

- Uczeń zna i rozumie pojęcie smogu.
- Zna główne przyczyny powstawania smogu.
- Wie o szkodliwym wpływie smogu na zdrowie człowieka
- Wie, że dzięki roślinom, zwłaszcza drzewom można zmniejszyć stężenia szkodliwych gazów i pyłów w powietrzu

Umiejętności

Uczeń:

1. Podaje argumenty, dlaczego warto dbać o czyste powietrze.
2. Podaje argumenty, dlaczego propagować działania proekologiczne.
3. Bierze aktywny udział w pracy grupowej i przedstawia wyniki na forum klasy.

Postawy

Uczeń:

1. ugruntowuje stanowisko, że dbanie o czyste powietrze korzystnie wpływa na środowisko, a on sam może aktywnie brać udział w przedsięwzięciach mających na celu poprawę jakości środowiska oraz zdrowia własnego i innych ludzi.
2. dołącza do działań proekologicznych

Metody

- burza mózgów,
- mini-wykład,
- pogadanka,
- dyskusja,

Środki

- arkusze szarego papieru,
- tablica,
- pisaki,
- kredki woskowe,
- klej,
- przyniesione przez uczniów zdjęcia drzew, lasów, obrazki z czasopism przedstawiające spacerujących ludzi na świeżym powietrzu, ludzi jeżdżących na rowerach, ładne krajobrazy z przejrzystym niebem, smogu, osób chorych (kaszlących) itp.

Uwagi:

Nauczyciel przed lekcją poleca uczniom, aby przynieśli na zajęcia zdjęcia drzew, lasów, obrazki z czasopism przedstawiające spacerujących ludzi na świeżym powietrzu, ludzi jeżdżących na rowerach, ładne krajobrazy z przejrzystym niebem, smogu, osób chorych (kaszlących) itp. Nauczyciel również przygotowuje takie zdjęcia.

Nauczyciel przygotowuje zdjęcia: mgły, dymu (np. z kominów) i smogu, żeby zobrazować, skąd wzięło się pojęcie smogu.

Przebieg lekcji

Faza wstępna:

Nauczyciel pyta uczniów, czy wiedzą, czym jest smog. Podaje informację, że smog w Polsce występuje głównie w sezonie grzewczym (wrzesień – kwiecień), czyli aż 7 miesięcy w roku. Nauczyciel wyjaśnia uczniom, że przyczyną smogu jest gromadzenie się w wilgotnym powietrzu przy bezwietrznej i mglistej pogodzie szkodliwych dla zdrowia gazów i pyłów, będących głównie wynikiem działalności człowieka. Nauczyciel uświadamia również uczniom, że Polska zajmuje czołowe miejsce wśród najbardziej zanieczyszczonych

państw Europy: według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) 36 z 50 miast w Unii Europejskiej o największym stężeniu pyłu znajduje się w Polsce. Nauczyciel naprowadza uczniów, że skład powietrza, którym oddychamy ma negatywny wpływ na nasze zdrowie, na roślinność, zwierzęta, dlatego tak ważna jest wiedza o smogu i sposobach walki z nim.

Nauczyciel wspólnie z uczniami definiuje zjawisko smogu i notuje definicję na tablicy. Aby unaocznić skąd pochodzi słowo smog nauczyciel na tablicy prezentuje przyniesione przez siebie zdjęcia dymu, mgły i smogu oraz podaje angielską genezę tego słowa:

SMOKE (dym) + FOG (mgła) = SMOG

Nauczyciel informuje uczniów, że rośliny, a zwłaszcza drzewa pełnią bardzo istotną funkcję w oczyszczaniu powietrza z gazów (głównie CO₂ w procesie fotosyntezy, absorbują pyły).

Faza realizacyjna:

1. Nauczyciel dzieli klasę na 2 grupy. Każda grupa dostaje arkusz szarego papieru.

Grupa 1: Nauczyciel poleca, aby uczniowie podali, jak smog wpływa na zdrowie człowieka i kto jest najbardziej zagrożony.

Grupa 2: Nauczyciel poleca, aby uczniowie w grupach wypisali dobroczynne właściwości roślin, a zwłaszcza drzew.

Nauczyciel monitoruje pracę grup i naprowadza uczniów na właściwy trop, np.:

w grupie 1: dzieci, osoby starsze, choroby układu oddechowego i krążenia;

w grupie 2: rośliny produkują tlen, olejki eteryczne, mają walory estetyczne.

Dla uzupełnienia swoich pomysłów uczniowie rysują i wykorzystują przyniesione zdjęcia z czasopism, by stworzyć swego rodzaju plakat informacyjny.

2. Przedstawiciele grup prezentują wyniki pracy grupowej na forum klasy. Nauczyciel zawieszona przygotowane plakaty w widocznym dla wszystkich miejscu.

Fakty i ciekawostki do wykorzystania:

- W styczniu 2017 w południowej Polsce wystąpiło rekordowo wysokie zanieczyszczenie powietrza. Normy pyłów PM10 i PM2,5 zostały przekroczone nawet o ponad **3000%**.
- Z raportu Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii wynika, że w 2016 w Polsce z powodu smogu życie przedwcześnie straciło prawie 19 tys. osób, co oznacza, że łącznie utraciły one prawie 440 tys. lat życia.
- Łącznie lasy Ziemi zaspokajają połowę zapotrzebowania na tlen wszystkich ludzi i zwierząt, produkując go rocznie około 26 mld ton.
- Typowe drzewo absorbuje odpowiednio 1 tonę dwutlenku węgla na każdy metr sześcienny przyrostu i produkuje przy tym 727 kg życiodajnego tlenu.
- Do drzew dostarczających największe ilości tlenu należą: buk pospolity (1,1 kg), klon (1,1 kg), robinia akacjowa (1,1kg), wierzba krucha i dąb (0,8 kg), lipa i jesion (0,7 kg). Podobne ilości tlenu wydzielają drzewa iglaste, takie jak sosna.
- Jedno drzewo produkuje w ciągu roku tyle tlenu, ile zużywa człowiek w ciągu 2 lat życia.
- Las na powierzchni 1ha rocznie asymiluje rocznie około 3600 kg węgla, zawartego w 16 mln m³ powietrza. To znaczy, że hektar lasu wchłania w ciągu 1 godziny tyle CO₂, ile wydziela go w tym czasie 200 osób.
- Drzewa pochłaniają i neutralizują substancje toksyczne, takie jak: dwutlenek węgla, dwutlenek siarki oraz metale ciężkie (ołów, kadm, miedź, cynk).
- Świerkowy żywopłot, posadzony wzdłuż ruchliwej ulicy, potrafi zatrzymać do 70% zanieczyszczeń.
- Fitoncydy oraz lotne związki zwane olejkami eterycznymi wydzielane przez drzewa pełnią rolę bakteriobójczą. Fitoncydy wytwarzane przez rośliny wyższe (mszaki, paprotniki, nagonasienne i okrytonasienne) posiadają również właściwości fungistatyczne i grzybobójcze. Niektóre hamują rozwój wirusów lub uszkodzają ich strukturę.

- Jedno duże drzewo (25 m wysokości) usuwa w ciągu dnia z otoczenia tyle samo dwutlenku węgla, ile emitują dwa domy jednorodzinne.
- 60-letnia sosna produkuje w ciągu doby tyle tlenu, ile potrzebują 3 osoby.
- 100-letni buk „wytwarza” w ciągu godziny 1200 litrów tlenu, a taką ilość tlenu jest w stanie „wytworzyć” dopiero posadzenie około 2700 młodych drzewek.
- 1 ha drzew produkuje dziennie tyle tlenu, ile potrzebuje 45 osób. Ta sama ilość drzew pochłania rocznie taką ilość dwutlenku węgla, którą wytwarzają samochody przejeżdżające ponad 100 tys. kilometrów.
- 1 drzewo w czasie swego 50-letniego życia produkuje tlen o wartości ponad 30 tys. dolarów.
- Liście drzew zatrzymują kurz (pyły) oraz pomagają usuwać z atmosfery toksyczne substancje.
- Substancje bakteriobójcze wytwarzają m. in. Sosna pospolita (*Pinus sylvestris*), Świerk pospolity (*Picea abies*), Jałowiec pospolity (*Juniperus communis*), Szałwia (*Salvia*), Mięta (*Mentha*), Lawenda (*Lavandula*). Wiele roślin wytwarza również substancje działające uspokajająco na układ nerwowy u ludzi m.in. Bukszpan wieczniezielony (*Buxus sempervirens*), Czeremcha pospolita (*Padus avium*), Głóg (*Crataegus*), Jarząb pospolity (*Sorbus aucuparia*), Porzeczka czarna (*Ribes nigrum*), Jesion wyniosły (*Faxinus excelsior*), Buk pospolity (*Fagus sylvatica*), czy też Dąb (*Quercus*).
- Dobroczynne działanie roślin przejawia się również poprzez ujemnie jonizowanie powietrza.
- Wiek najstarszego drzewa szacuje się na 4844 lat. Jest to *Pinus longaeva* (sosna oścista lub sędziwa) rosnąca w Ancient Bristlecone Pine Forest, White Mountains, California.

Faza podsumowująca:

Nauczyciel przeprowadza dyskusję z uczniami, co można zrobić, by poprawić jakość powietrza, np. sadzić więcej drzew i roślin; reagować, gdy ktoś w sąsiedztwie pali odpadami; przyłączyć się do akcji: „Rower pomaga” i/lub „Kochasz dzieci, nie pal śmieci!”, „Siejemy słońce”

Dodatkowe działanie:

Każda klasa sadi przy szkole swoje drzewo (najlepiej iglaste, ponieważ oczyszcza powietrze również zimą) i/lub rośliny wytwarzające dużo olejków eterycznych (np. jałowiec, lawendę, mięętę, szalwię), którym/i się opiekuje.

Źródło:

www.wikipedia.pl

www.dlalklimatu.pl

M. Kosmala Po co ludziom drzewa

E. Krawczyk, M. Cybulski, Zdrowie człowieka a roślinność w mieście

D. Bęben, Zanieczyszczenie i ochrona powietrza wokół szlaków transportowych

T. Mądry, K. Słysz, Powierzchnie biologicznie czynne w planowaniu przestrzennym miast

Kod do puzzli interaktywnych

HISTORIA DNIA CZYSTEGO POWIETRZA ZACZĘŁA SIĘ OD... SPACERU

Pewnego wiosennego dnia Wojtek próbował znaleźć miejsce na spacer ze swoją roczną córeczką Mają. Dymy, wydobywające się z domowych kominów, zasnuwały całą okolicę. Wkrótce troskliwy tata, już wówczas prezes i założyciel Fundacji Ekologicznej ARKA, zaczął szukać wiadomości o tym, dlaczego powietrze jest tak brudne i jak temu zapobiegać. **Fundacja Ekologiczna ARKA jest pierwszą polską organizacją pozarządową, która zaczęła nagłaśniać problem i szukać jego rozwiązania – przede wszystkim poprzez edukację ekologiczną.**

Wojciech Owczarz, prezes Fundacji Ekologicznej ARKA: *Była piękna wiosenna pogoda, aż chciało się nią nacieszyć. Niestety dym wydobywający się z kominów był na tyle trujący, iż Maja zaczęła kaszleć, a mnie gardło rozboleło. W takiej sytuacji w każdym rodzicu budzi się taka normalna złość. Oczywiście musieliśmy uciekać do domu, ale od tego czasu zacząłem analizować problem, a potem nagłaśniać go w kampaniach ARKI. Sądzę, iż kluczem do sukcesu działań społecznych, jest uświadamianie innym, że sami także mogą coś zrobić. To także społeczny nacisk na tych, którzy są odpowiedzialni za dany problem, by zaczęli go rozwiązywać.*

Tytuł pierwszej kampanii: *Nie trujcie* podkreślał, że niska emisja (spalanie w domowych piecach grzewczych) jest bardzo szkodliwa dla każdego człowieka, ale także każdy z nas ma w tym swój udział. Największe jednak szkody ponoszą najmłodszy stąd **hasło: Kochasz dzieci, nie pal śmieci – do dziś rozpoznawalne w całej Polsce.**

W ramach akcji *Nie trujcie!* młodzi ekolodzy domagali się zaprzestania spalania śmieci w domowych piecach – akurat 14 listopada przypada Dzień Czystego Powietrza – tłumaczy Wojciech Owczarz z „Arki” – Dane są alarmujące.

Super Express, 2006 r.

Swoje święto obchodziło w piątek czyste powietrze. O tym, że nie warto go zatruwać, ma przypominać graffiti, które powstało na Powiślu. Po czym poznać, że nasz sąsiad pali w piecu odpadki? – Czuć nieprzyjemny zapach, a kolor dymu wydobywający się z komina jest barwy żółtoczarnej – tłumaczy Dariusz Paczkowski z Fundacji Ekologicznej ARKA.

Życie Warszawy, 2008 r.

Drodzy Mieszkańcy! Nie trujcie siebie i innych! Pamiętajcie, że tylko w nowoczesnych Zakładach Termicznego Przekształcania Odpadów, dzięki zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technologicznych, utylizacja śmieci jest procesem w pełni bezpiecznym ekologicznie – apelują uczniowie i nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 9 w Tarnobrzegu, którzy od lat organizują Dzień Czystego Powietrza. Marek Bukała, komendant Straży Miejskiej w Tarnobrzegu przyznaje, że interwencje związane z niewłaściwym spalaniem odpadów w domowych kotłowniach zdarzają się nad wymiar często.

Echo Dnia, 2010 r.

Dwa pierwsze lata kampanii (2005–2006) to ponad 100 prelekcji i warsztatów, prezentacja wystawy tematycznej w ponad 20 centrach handlowych. Ukazało się ponad 100 artykułów i informacji w mediach o problemie palenia śmieci w domowych piecach grzewczych. Były ogólnopolskie konkursy i akcje edukacyjne, które pobudziły do działań lokalnych. Organizowały je placówki edukacyjne, samorządy i organizacje społeczne. Trzecia edycja kampanii to korowody i przemarsze przez centra miejscowości, by problem spalania śmieci docierał do ludzi dorosłych. Konkurs plastyczny *Nie palę śmieci, segreguję* pomimo trudnego tematu zgromadził blisko 500 prac z ponad 50 szkół.

ARKA

FUNDACJA EKOLOGICZNA

Łączymy ekologię z działaniami społecznymi. Edukacja ekologiczna jest naszą pasją. Prowadzimy ogólnopolskie, innowacyjne akcje i kampanie. Angażujemy w działania ekologiczne miliony Polaków.

Fundacja Ekologiczna ARKA łączy ekologię z aktualnymi potrzebami społecznymi, bo stan środowiska w znaczący sposób wpływa na zdrowie i człowieka. ARKA prowadzi programy, kampanie i akcje. Angażuje w działania ekologiczne, prozdrowotne i prospołeczne Polaków w każdym wieku. Zmieniamy świat najpierw zmieniając siebie!

Polegamy na współpracy z samorządem lokalnym, biznesem oraz z nauczycielami i rodzicami. Uczymy poprzez zabawy, gry, instalacje przestrzenne i nowoczesne technologie. Fundację Ekologiczną ARKA założył Wojciech Owczarz w 2005 roku. Wierzymy, że edukacja ekologiczna jest dla ludzi w każdym wieku, gdy wzbudza pozytywne emocje i utrwala zachowania sprzyjające zdrowiu, dobrym relacjom międzyludzkim i ochronie przyrody.

Najważniejsze programy ARKI: „Zielona ręka”, „Kochasz dzieci, nie pal śmieci”, „Arka dla Ziemi”, „Mobilne Centrum Edukacji Ekologicznej”, „Dzień dobrych uczynków”, „Choinki Nadziei”, „Dzień Czystego Powietrza”, „Listy dla Ziemi”, „Rower Pomaga”.

Fundacja Ekologiczna ARKA

ul. Kosmiczna 15B

43-300 Bielsko-Biała

tel. 609 333 504

e-mail: fundacjaarka@fundacjaarka.pl

www.FundacjaArka.pl

www.FundacjaArka.pl

facebook

Dołącz do nas na:

www.facebook.com/fundacjaarka

www.instagram.com/fundacjaarka

Partnerzy

Dofinansowanie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach